

A. Aşağıda verilen kavramlardan uygun olanları seçerek boşlukları doldurunuz.

Von Humbolt	Ekvator	eksen hareketi	eksen eğikliği	artar
hidrografiya	biyocoğrafya	projeksiyon	azalır	Karl Ritter
				İzohips

1. Yeryüzünde bulunan bitki ve hayvan topluluklarını ve onların yeryüzündeki coğrafi dağılışını inceleyen bilim dalına denir.
2. Fiziki coğrafyanın kurucusu olan bilim insanı dur.
3. Dünya'nın şekline bağlı olarak Ekvator'dan kutuplara doğru Güneş ışınlarının tutulma oranı
4. Sürekli rüzgârlar ile okyanus akıntılarının yönlerinde sapmalar olmasının nedeni Dünya'nın dir.
5. Mevsimlerin oluşması bir sonucudur.
6. Başlangıç paraleline denir.
7. Meridyenler arası mesafe Ekvator'dan kutuplara doğru.
8. Harita çizimlerinde oluşan hataları en aza indirmek için geliştirilen yöntemlere denir.

B. Aşağıdaki ifadeler doğru ise kutucuğa "D", yanlış ise "Y" yazınız.

	D/Y
1. Silindir projeksiyon ile çizilen haritalarda kutuplar ve çevresi doğruya en yakın şekilde gösterilir.	☐
2. Yer şekillerinin kısa mesafelerde değişmesi ve tarım ürünü çeşitliliğinin fazla olması, Türkiye'nin göreceli konumunun bir sonucudur.	☐
3. Tarih değiştirme çizgisi Bering Boğazı'ndan geçer.	☐
4. Enlem etkisine bağlı olarak Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe gece ve gündüz arasındaki süre farkı azalır.	☐
5. Boylam dereceleri, kalıcı kar sınırı üzerinde etkilidir.	☐
6. Matematik iklim kuşakları, eksen eğikliği sonucunda oluşmuştur.	☐
7. 21 Haziran'da Güneş ışınları Oğlak Dönencesi'ne dik açıyla gelir.	☐
8. Eylül ekinoksunun iki gün gecikmesinin nedeni Dünya'nın elips şeklindeki yörüngesidir.	☐

C. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.**1. Siyasi coğrafyanın incelediği konuları yazınız.**

2. Dünya'nın geoid şeklinin sonuçlarını yazınız.

3. Dünya'nın günlük hareketinin sonuçlarını yazınız.

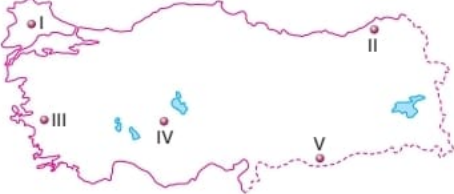
4. Enlemin etkilerini yazınız.

5. Türkiye'nin mutlak konumunun sonuçlarını yazınız.

6. Haritanın elemanlarını yazınız.

7. Projeksiyon nedir? Projeksiyon yöntemlerini yazınız.

1. Eğimli arazilerin yamaçları haritaya tam olarak aktarılamaz. Bu durum, çizimi yapılan alanın haritada hesaplanan alanı ile gerçek alan arasındaki farkı ortaya çıkarır.

Buna göre haritada numaralandırılmış alanların hangisinin de hata oranı daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. Kutuplara doğru gidildikçe sıcaklıkların azalması
II. Yerel saat farklarının meydana gelmesi
III. Doğal bitki örtüsünün bir yamaç boyunca kuşaklar oluşurması

Yukarıdakilerden hangilerinde enlemin etkisi vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3. Aşağıdaki haritada Türkiye'nin doğu ve batısından geçen meridyenler ile Ankara'dan geçen meridyen derecesi gösterilmiştir.

Bu haritadaki bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi belirlenemez?

- A) Türkiye'nin doğusu ile batısı arasında 76' lik zaman farkının olduğu
B) Türkiye'nin başlangıç meridyeninin doğusunda yer aldığı
C) Ankara ile başlangıç meridyeni arasında 2 saat 12 dakikalık zaman farkının olduğu
D) Türkiye'nin 2 ve 3. saat dilimleri içinde yer aldığı
E) Türkiye'nin en doğusu ile en batısı arasında 2109 km'lik izdüşüm mesafesinin bulunduğu

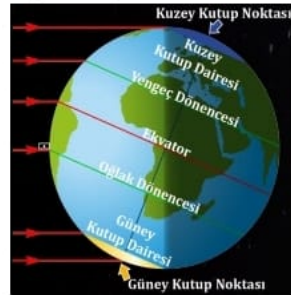
4. Aşağıda dört farklı merkezin paralel ve meridyen dereceleri verilmiştir.

Merkezler	Paralel	Meridyen
I	30° – 35° Kuzey paralelleri	130° – 140° Batı meridyenleri
II	70° – 75° Güney paralelleri	70° – 80° Doğu paralelleri
III	10° – 15° Kuzey paralelleri	40° – 50° Batı meridyenleri
IV	40° – 45° Güney paralelleri	150° – 160° Doğu meridyenleri

Konik projeksiyona göre çizilmiş dünya haritasında bu merkezlerden hangilerinde hata oranı en az olur?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıda Dünya'nın Güneş karşısında belirli bir tarihteki konumu gösterilmiştir.

Verilen tarihte Türkiye'de,

- I. En uzun gece süresi yaşanır.
II. Cisimlerin en uzun gölge boyu oluşur.
III. Yaz gün dönümü yaşanır.
IV. Güneş ışınlarının tutulma oranı en azdır.

durumlarından hangileri görülür?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

6. Aşağıdaki haritada bazı kentlerin konumları gösterilmiştir.

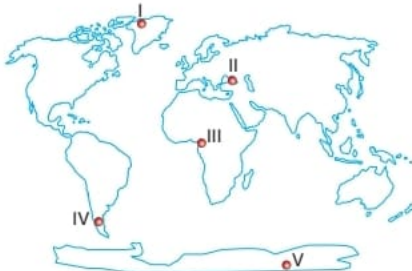
Haritada verilen kentlerden hangisinde Güneş ufukta daha hızlı hareket eder?

- A) Sinop B) Iğdır C) Ankara
D) İzmir E) Hatay
7. Meltem rüzgârlarının oluşumu ile aşağıdakilerden hangisinin oluşum nedeni aynıdır?
- A) Mevsimlerin oluşması
B) Gece - gündüz sürelerinin değişmesi
C) Harita çizimlerinde hataların meydana gelmesi
D) Yerel saat farklarının oluşması
E) Termik basınç alanlarının oluşması

8. 45° doğu meridyeninde yerel saat 21.00 iken aynı anda 15° batı meridyeninde yerel saat kaçtır?

- A) 01.00 B) 17.00 C) 15.00
D) 03.00 E) 23.00

9. Silindirik projeksiyon ile çizilen Dünya haritalarında en çok bozulma yüksek enlemlerde iken en az bozulma alçak enlemlerde görülür.

Buna göre silindirik projeksiyona göre çizilmiş yukarıdaki haritada numaralandırılmış yerlerden hangisinde bozulma oranı daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Küçük ölçekli haritalarla ilgili olarak,

- I. Ayrıntı azdır.
II. Kullanılan izohips sayısı fazladır.
III. Hata oranı fazladır.

özelliklerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

11. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin göreceli konum özelliklerinden biri değildir?

- A) Deprem riskinin fazla olması
B) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
C) Batıdan doğuya doğru gidildikçe yükseltinin artması
D) Aynı anda farklı mevsim özelliklerinin yaşanması
E) Kış aylarında cephesel yağışların görülmesi

12. Aşağıdaki Türk ve Müslüman haritacılarından hangisine ait eser yanlış verilmiştir?

- A) Harizmi → Dünya'nın Görünümü
B) Belhli Ebu Zeyd → İklimlerin Görünümü
C) Kaşgarlı Mahmut → Divan-ı Lügati't Türk
D) İdrisi → Roger'in Kitabı
E) Kâtip Çelebi → Kitab-ı Bahriye

13. Bir çizimin harita özelliği taşıyabilmesi için;

- I. kuş bakışı görünüş,
II. belli bir ölçeğe göre küçültme,
III. düzleme aktarılma

özelliklerinden hangilerinin bulunması gerekmektedir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

ETKİNLİK CEVAPLARI

A

1. Biyocoğrafya	7. Azalır.
2. Von Humbolt	8. Projeksiyon
3. artar	
4. Eksen Hareketi	
5. Eksen Eğikliğinin	
6. Ekvator	

B

1. Y	6. D
2. D	7. Y
3. D	8. D
4. Y	
5. Y	

C

1. • Devletlerin jeopolitik konumlarını ve bu konumların dış siyasetteki etkisini inceler. 2. • Ekvator yarıçapının kutuplar yarıçapından uzun olması • Ekvator'dan kutuplara doğru yer çekimi kuvvetinin artması • Ekvator'un uzunluğunun tam bir meridyen dairesinin uzunluğundan fazla olması 3. • Dinamik basınç kuşakları oluşur. • Gece - gündüz ardalır. • Yerel saatler ve yönler oluşur. • Sürekli rüzgârlar ve okyanus akıntılarının yönlerinde sapmalar oluşur. 4. • Ekvator'dan kutuplara doğru; • Güneş ışınlarının gelme açısı daralır, sıcaklık azalır. • İklim kuşakları oluşur, denizlerin tuzluluğu azalır...	5. • Kuzeyine doğru sıcaklık azalır, cisimlerin göle boyu artar, paralel boyları kısalır. • Yıl içinde dört mevsimi belirgin olarak yaşar. • Bakı yönü güneydir. 6. • Başlık, ölçek, lejant, koordinat sistemi, yön oku 7. • Haritalarda dünyanın şekinden kaynaklanan hataların en aza indirilebilmesi amacıyla oluşturulan çizim yöntemleridir. Silindirik, Konik ve düzlem